

GLEBA PŁOWA GLEBA ROKU 2023

GLEBA PŁOWA TYPOWA (UPRAWNA)

GLEBA PŁOWA OPADOWO-GLEJOWA
ZACIEKOWA (LEŚNA)

Gleby płowe powstają w warunkach klimatu umiarkowanego i ciepłego, na tyle wilgotnego, że część wody opadowej przesiąka w głąb profilu glebowego, wymywając węglany, kationy zasadowe, a przede wszystkim il koloidalny. W efekcie procesu przemycia, profil gleby różnicuje się na poziomy eluwialne (A oraz E) o mniejszej zawartości frakcji iltu oraz występujący pod nimi poziom iluwialny (Bt) o zwiększonej zawartości iltu. Wmyty il tworzy wyściółki ilaste na powierzchni agregatów glebowych oraz mostki między ziarnami piasku. Wzbogacony w il poziom Bt odznacza się większą zbitością niż poziomy powierzchniowe, dlatego tworzy barierę utrudniającą infiltrację wody oraz wnikanie korzeni roślin uprawnych. Typowa sekwencja poziomów A-E-Bt-C zachowana jest przede wszystkim w leśnych glebach płowych, natomiast większość ornich gleb płowych podlega erozji. W jej efekcie poziom E zanika, a profil o budowie Ap-Bt-C upodabnia się do gleby brunatnej.

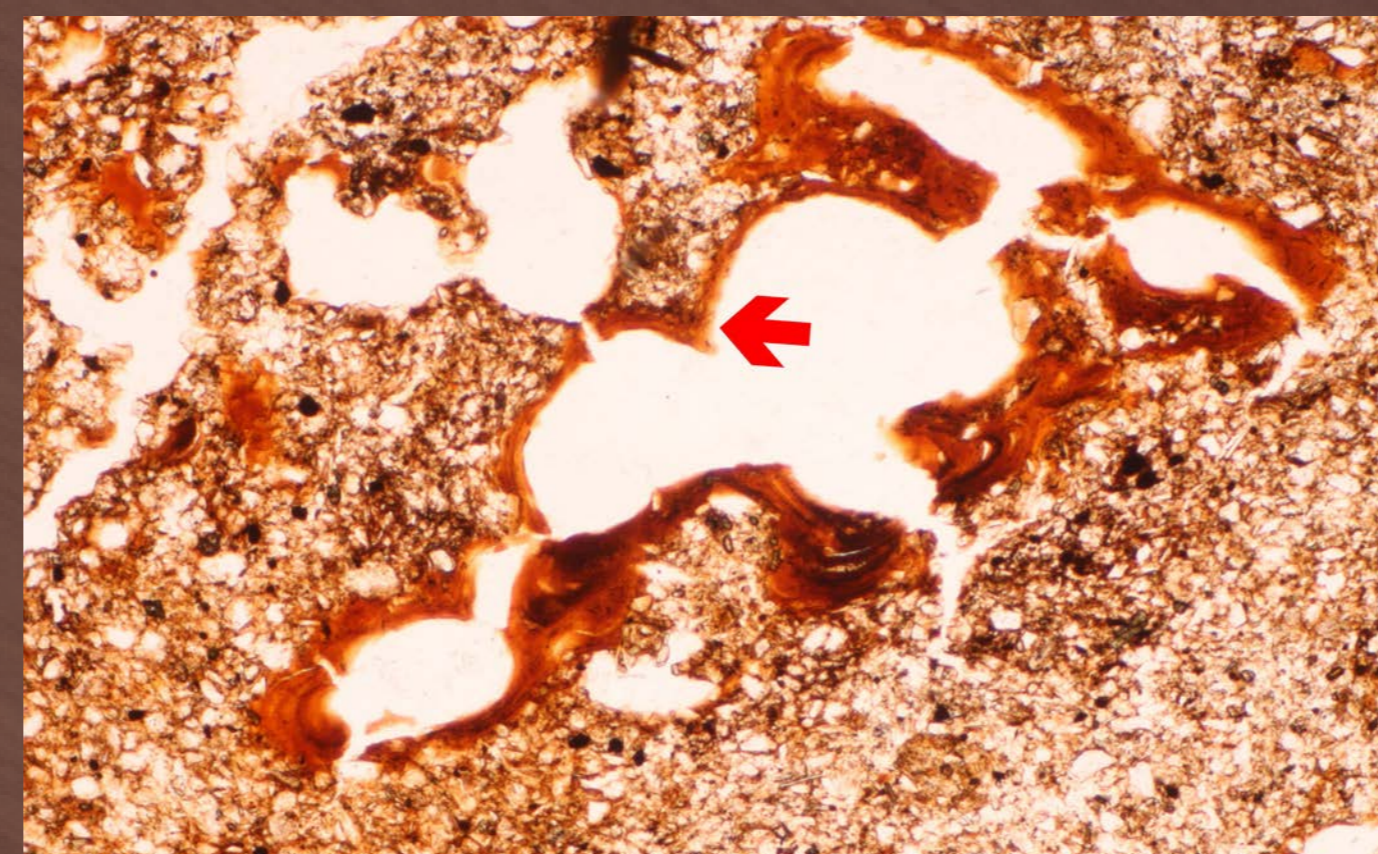
Gleby płowe powstają z utworów geologicznych zasobnych we frakcję iltową, takich jak gliny zwałowe i lessy, rzadziej z piasków zwałowych. Wiele gleb płowych ma budowę dwuczłonową, gdzie warstwę powierzchniową budują piaski, a warstwy podpowierzchniowe – gliny polodowcowe (gleby płowe dwudzielne).

Gleby płowe zaliczane są do gleb dobrych, gdy cały ich profil zbudowany jest z glin lub pyłów, albo gleb średniej jakości, gdy warstwę powierzchniową budują piaski. Gliniaste lub pyłowe uziarnienie zapewnia dobrą retencję i dostępność wody, wysoką zawartość kationów zasadowych oraz dobrą dostępność makro- i mikrośladników. Gleby płowe dobrze reagują na podnoszenie kultury rolnej, co w połączeniu z ich wielkim rozpowszechnieniem (45-55% powierzchni kraju), czyni z nich gleby o największym znaczeniu dla bezpieczeństwa żywnościowego Polski. Jednocześnie, gleby płowe tworzą najbardziej wartościowe siedliska leśne.

Gleby płowe cechuje ogromna różnorodność, dlatego Systematyka Gleb Polski wyróżnia aż 12 ich podtypów, często tworzących wzajemne kombinacje. Do najczęściej występujących należą gleby płowe typowe, gleby płowe próchniczne, gleby płowe zerodowane, gleby płowe dwudzielne i gleby płowe opadowo-glejowe. Odpowiednikiem gleb płowych w międzynarodowej klasyfikacji FAO-WRB są przede wszystkim Luvisols, ale wiele polskich gleb płowych należy do Stagnosols (gleby płowe z płytkim opadowym oglejeniem), Planosols (gleby płowe dwudzielne), Retisols (gleby płowe zaciekowe), a nawet do Alisols (silnie zakwaszone leśne gleby płowe).

GLADKIE WYŚCÍŁKI ILASTE NA POWIERZCHNI AGREGATÓW W POZYMIE BT

WYŚCÍŁKI ILASTE W POZYMIE BT W OBRAZIE MIKROSKOPOWYM

GLEBA PŁOWA DWUDZIELNA PRÓCHNICZNA
(UPRAWNA)

GLEBA PŁOWA TYPOWA (LEŚNA)